

תורה אור • מגילת אסתר • מאמר 1

יביאו לבוש מלכות אשר לבש בו המלך וסוס...

”יביאו לבוש מלכות אשר לבש בו המלך”

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל
אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/torah-ohr/megillas-esther/1](https://likuteitorah.com/he/torah-ohr/megillas-esther/1)

1 יביאו לבוש מלכות אשר לבש בו המלך וסוס אשר רכב עליו המלך ואשר נתן כתר מלכות בראשו.

”יביאו לבוש מלכות שהמלך לבש, ואת הסוס שהמלך רכב עליו, ועל ראשו הונח כתר מלכות”.

הנה ענין לבוש מלכות הוא ענין מ”ש ה’ מלך גאות לבש שנתלבש בלבוש גאות להיות מלך העולם.

ובכן, עניינו של ”לבוש מלכות” הוא ככתוב: ”ה’ מלך, גאות לבש” — הוא התלבש בלבוש של גאות כדי להיות מלך העולם.

2 וסוס אשר רכב עליו המלך הוא ענין מ”ש במ”ת [במתן תורה] כי תרכב על סוסך מרכבותיך ישועה.

ו”הסוס אשר רכב עליו המלך” הוא ענינו של הכתוב שנאמר בקשר למתן תורה: ”כי תרכב על סוסך, מרכבותיך ישועה”.

ואשר נתן כתר מלכות בראשו הוא ענין מ”ש בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו זה מ”ת [מתן תורה].

ו”ועל ראשו נתן כתר מלכות” הוא ענינו של הכתוב: ”בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו”; זהו מתן תורה.

כי הנה כל הבחי' שנתגלה במ”ת [במתן תורה] נתגלה ג”כ בפורים בימי מרדכי שנא' [שנאמר] וקבל היהודים את אשר החלו לעשות

כי כל הבחינות שהתגלו במתן תורה התגלו גם בפורים, בימי מרדכי, כמו שנאמר: ”וקבל היהודים את אשר החלו לעשות”,

כי במ”ת [במתן תורה] שאמרו ישראל נעשה ונשמע החלו לעשות שהיה רק התחלה ובימי מרדכי היה גמר הקבלה:

כי במתן תורה, כשאמרו ישראל ”נעשה ונשמע”, הם ”החלו לעשות” — זו הייתה רק התחלה; ובימי מרדכי הושלמה הקבלה.

3 וביאור הדברים יובן בהקדים לבאר מארז”ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] תכלית חכמה תשובה ומע”ט

[ומעשים טובים] שנאמר ראשית חכמה יראת ה’ שכל טוב לכל עושיהם ללומדיהם לא נאמ' [נאמר] כו’.

הדברים יתבארו מתוך הקדמת ביאור מאמר חז”ל: ”תכלית חכמה — תשובה ומעשים טובים”, שנאמר: ”ראשית חכמה יראת ה’, שכל טוב לכל עושיהם”; ”ללומדיהם” לא נאמר וכו’.

והלומד שלא לעשוי נוח לו אלו נהפכה שלייתו על פניו מפני שהעיקר הוא המעשה והיינו במצוה שא"א לעשות ע"י אחרים

ו"הלומד שלא לעשות, נוח לו אילו נהפכה שלייתו על פניו", משום שהעיקר הוא המעשה. כלומר, מדובר במצווה שאי אפשר לקיימה על ידי אחרים.

אבל במצוה שאפשר לעשות ע"י אחרים ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] ע"פ וכל חפצים לא ישוו בה אפי' [אפילו] חפצי שמים שכל המצות אינם שוים אפי' [אפילו] לדבר

אבל בנוגע למצווה שאפשר לקיימה על ידי אחרים, אמרו חז"ל על הפסוק "וכל חפצים לא ישוו בה": אפילו חפצי שמים, שכן כל המצוות אינן שוות אפילו לדבר

אחד מדברי תורה שיש בחי' מעלה יתירה בדברי תורה על קיום המצות ויש מעלה יתירה בקיום המצות על דברי תורה.

אחד מדברי תורה. שכן יש מעלה יתירה בדברי תורה על קיום המצוות, ויש מעלה יתירה בקיום המצוות על דברי תורה.

4 ונבאר עתה בחי' ומעלה שיש בקיום מצות על ד"ת [דברי תורה] ע"ד מאמר תכלית חכמה כנ"ל. והלומד שלא לעשות כו'.

קעת נבאר את הבחינה והמעלה שיש בקיום המצוות על פני דברי תורה, בהתאם למאמר "תכלית חכמה..." שהוזכר לעיל, ולמאמר "הלומד שלא לעשות..." וכו'.

והענין כי הנה חכמה היא ראשית ההשתלשלות. ובחי' ההשתלשלות היא כשלשלת מהרבה טבעות אחוזות זו בזו. כך החכמה היא בבחינת ההשתלשלות שממנה נשתלשלו המדות.

העניין הוא כך: חכמה היא ראשית ההשתלשלות. ההשתלשלות דומה לשרשרת המורכבת מטבעות רבות המחוברות זו לזו. כך גם חכמה היא חלק ממערך ההשתלשלות, שכן ממנה השתלשלו המדות, חוליה אחר חוליה.

5 והחכמה עצמה מלובשת היא בתוכן והמדות מלובשות במחשבה ומחשבה בדבור ומעשה. ועם היות שהחכמה מאין תמצא

והחכמה עצמה מלובשת בתוכן, והמדות מלובשות במחשבה, והמחשבה בדיבור ובמעשה. ואף על פי ש"חכמה מאין תימצא",

והיא בחי' מקור ושרש לכל ההשתלשלות עכ"ז [עם כל זה] בהיותה נק' ראשי' [ראשית] הגלוי הרי יש לה שניה ושלישי' [ושלישית] שגם הראשונה נמנית מן המנין למנות אחרי' [אחריה] שני' [שניה] ושלישי' [ושלישית]

והיא בחינת מקור ושרש לכל ההשתלשלות, אף על פי כן, מכיוון שהיא נקראת ראשית הגלוי, יש לה שנייה ושלישית; שהרי גם הראשונה נמנית במנין, כדי למנות אחריה שנייה ושלישית.

לכן אברהם שהי' [שהיתה] מדתו מדת החסד נק' אב"ר מ"ה [שם מ"ה] שהוא בבחי' אבר וכלי להתלבשות בחי' חכמה כח מ"ה [מה] שהחכמה עצמה היא המלוכשת בתוך המדות ולכן כתיב והחכמה מאין תמצא ולא אין ממש.

לכן אברהם, שמדתו הייתה מדת החסד, נקרא "אבר מה", כלומר בחינת אבר וכלי להתלבשות בחינת חכמה, "כוח מה"; שהרי החכמה עצמה היא המלוכשת בתוך המדות. ולכן נאמר "והחכמה מאין תמצא", ולא [שהיא] אין ממש.

6 ומשרבע"ה [ומשה רבינו עליו השלום] שהיה בבחי' ונחנו מה דהיינו בבחי' אין ממש אמר כבד פה וכבד לשון אנכי כבד פה לגבי תושבע"פ [תורה שבעל פה] וכבד לשון בתושב"כ [בתורה שבכתב] שהי' [שהיתה] מדרגת נשמתו למעלה מבחי' התורה דאורייתא מחכמ' [מחכמה] נפקת

ומשה רבנו, שהיה בבחינת "ונחנו מה" — כלומר, בבחינת אין ממש — אמר: "כבד פה וכבד לשון אנכי": כבד פה ביחס לתורה שבעל פה, וכבד לשון ביחס לתורה שבכתב. זאת משום שמדרגת נשמתו הייתה למעלה מבחינת התורה, שהרי התורה יוצאת מן החכמה,

שהיא בבחי' ראשית והתלבשות אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה שבה הוא בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] כסדר ההשתלשלות שמתלבש בבחינת עלמין בכל עולם לפי מדרגתו.

שהיא בבחינת "ראשית"; והאור אין סוף, ברוך הוא, מתלבש בה בבחינת ממלא כל עלמין, לפי סדר ההשתלשלות, שבו הוא מתלבש בבחינת עולמות, בכל עולם לפי מדרגתו.

אבל הארת והמשכת אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה במעש' המצות גשמיות תרומות ומעשרות כו' הוא בבחי' סוכ"ע שלא בדרך הדרגה והשתלשלו' [והשתלשלות] אלא בדרך דילוג.

אבל הארת והמשכת אור אין סוף, ברוך הוא, בעשיית המצוות הגשמיות — תרומות ומעשרות וכדומה — היא בבחינת סובב כל עלמין, לא בדרך של הדרגה והשתלשלות, אלא בדרך של דילוג.

כמ"ש קול דודי דופק כו' מדלג על ההרים כו'. לפי שאין ההארה ההיא מלוכשת ממש בדברים גשמיים שבהם נעשים המצות כמו החכמה המלוכשת במדות ומדות במחשבה כו'. אלא בחי' הארה בעלמא.

כמו שנאמר: "קול דודי דופק" וגו', "מדלג על ההרים" וגו'. זאת משום שהארה זו אינה מתלבשת ממש בדברים הגשמיים שבהם נעשות המצוות, כפי שהחכמה מתלבשת במדות והמדות במחשבה וכדומה; אלא היא בבחינת הארה בלבד.

7 והענין הוא כי אם היתה המשכת אוא"ס [אור אין סוף] שבתוך עלמין רק בדרך התפשטות והתלכשות בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] בסדר ההשתלשלות בדרך עילה ועלול לא היו יכולים הנבראיי [הנבראים] להיות מאין ליש כלל

ההסבר הוא כך: אילו המשכת אור אין סוף שבתוך העולמות הייתה רק בדרך של התפשטות והתלכשות, בבחינת ממלא כל עלמין, בסדר ההשתלשלות בדרך של סיבה ומסובב, הנבראים לא היו יכולים להתהוות כלל מאין ליש;

רק היו בטלים במקורם ושרשן ואפי' [ואפילו] התהוות בחי' ח"ע [חכמה עילאה] להיות חכים ולא בחכמה ידיעא מ"מ מאחר שנק' בשם חכמה הרי הוא בחי' דבר מה עד שעולה בשם בפ"ע [בפני עצמו]

אלא היו בטלים במקורם ובשרשם. ואפילו התהוות בחינת חכמה עילאה, להיות "חכם ולא בחכמה ידיעא" — בכל זאת, מאחר שהיא נקראת בשם חכמה, הרי היא בחינת דבר-מה, עד שהיא נקראת בשם בפני עצמה,

ולא הי' [היה] זה אפשר להיות מאוא"ס [מאור אין סוף] ב"ה שכשמו כן הוא אין לו סוף כנ"ל רק היתה כלולה במקורי' [במקורה] ושרשה

ודבר זה לא היה יכול לבוא מאור אין סוף ברוך הוא, שהרי כשמו כן הוא — אין לו סוף, כפי שהוזכר לעיל; אלא הייתה כלולה במקורה ובשרשה,

כמו התכללוי' [התכללות] המדויבשכל עד"מ שהרי המדות נולדו ונתהוו משכל המולידן ובודאי היו כלולין בשכל תחלה קודם שנולדו ונתהוו בבחי' מדות מורגשות בפ"ע [בפני עצמן]

כמו הכללת המדות בשכל, למשל: המדות נולדו והתהוו מן השכל המוליד אותן, ובודאי היו כלולות תחילה בשכל, לפני שנולדו והתהוו כמדות מורגשות בפני עצמן;

אלא שבעודן כלולים בשכל אין עולות בשם מדות כלל אלא אחר שנולדו ונתגלה להיות מדה בפ"ע [בפני עצמו].

אלא שכל עוד הן כלולות בשכל, אינן נקראות בשם מדות כלל; רק לאחר שנולדו והתגלו להיות מדה בפני עצמה.

8 וכך בחיי ח"ע [חכמה עילאה] אינה עולה בשם חכמה אלא אחר יציאתה מן ההעלם אל הגילוי ויציאה זו שמההעלם אל הגילוי אינה בבחינת ההשתלשלות אלא החכמה מאין תמצא מבחינת אין ממש דרך מציאה.

כך גם בחינת חכמה עילאה אינה נקראת "חכמה" אלא לאחר יציאתה מן ההעלם אל הגילוי. יציאה זו מן ההעלם אל הגילוי אינה נעשית בדרך של השתלשלות; אלא "חכמה מאין תמצא" — היא נמשכת מבחינת אין ממש, בדרך של מציאה.

9 והיינו מהארת בחי' סוכ"ע ומכ"ש [ומכל שכן] להיות התהוות מאין ליש גשמיות שאין התהוות הגשמיות מן הרוחניו דרך השתלשלות עו"ע [עילה ועלול] לפי שאין ערוך בין רוחניות לגשמיות כלל.

כלומר, [הוא נובע] מהארה של בחינת סוכב כל עלמין. ועל אחת כמה וכמה כדי שתהיה התהוות של גשמיות מאין ליש; שכן התהוותם של דברים גשמיים מתוך דברים רוחניים אינה בדרך של השתלשלות של עילה ועלול, משום שאין כל ערך בין רוחניות לגשמיות.

כי מה שנפש הבהמות היא נמשך מבחי' פני שור שבמרכב' [שבמרכבה] והעופות מפני נשר.

שכן [העובדה] שנפש הבהמות נמשכת מבחינת פני שור שבמרכבה, ונפש העופות מפני נשר,

10 ונה"ב [ונפש הבהמית] שבאדם כו' היינו בחי' הנפש היא הרוחניות וחיות אבל גוף הגשמי של אדם ובהמה וחיות ועופות לא נתהוו מרוחניות כלל

וכן נפש הבהמית שבאדם וכו' — הכוונה לבחינת הנפש, שהיא הרוחניות והחיות; אבל גופם הגשמי של האדם, הבהמה, חיות הבר והעופות לא נוצר מרוחניות כלל.

אלא התהוות הגשמי הוא מהארת בחי' א"ס ב"ה ממש הסוכ"ע שהוא ית' כל יכול וקמיה כחשכה כאורה ורוחניות וגשמיות שוין לפניו משם נמשך הארה והמשכה

אלא שהגשמיות נוצרת מהארת בחינת אין סוף ממש, הסוכב כל עלמין; שהרי הוא יתברך כל יכול, ולפניו "כחשכה כאורה", והרוחניות והגשמיות שוות לפניו. משם נמשכות הארה והמשכה

להיות בחי' יש ודבר בהשתלשלות העולמות עד שמתהווה אפי' [אפילו] יש גשמי מחומריות העוה"ז ואוא"ס [ואור אין סוף] ב"ה הסוכ"ע מאיר וממשיך חיות לכולם בשוה בבחי' סוכב ומקיף עליהם מלמעלה.

להתהוות בחינת יש ודבר בהשתלשלות העולמות, עד שנוצר אפילו יש גשמי מחומריות העולם הזה. ואור אין סוף, הסוכב כל עלמין, מאיר וממשיך חיות לכולם בשוה, בבחינת סוכב ומקיף עליהם מלמעלה.

11 ולכן נקי הבריאה מאין ליש כי מאחר שלא היה כדרך השתלשלות דרך עו"ע [עילה ועלול] אלא דרך דלוג הרי אין ההארה ההיא מלוכשת ממש בתוך עלמין אלא הארה בעלמא וה"ז [והרי זה] יש מאין ממש.

לכן הבריאה נקראת "יש מאין". מאחר שלא הייתה בדרך של השתלשלות, בדרך של עילה ועלול, אלא בדרך של דילוג, אותה הארה אינה מתלכשת ממש בתוך העולמות, אלא היא הארה בלבד; ולכן זהו כאמת יש מאין.

12 ולכן אמרו תכלית חכמה תשובה ומע"ט [ומעשים טובים] כו' כי חכמה היא בבחי' השתלשלות בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] אלא שהיא נמנית ראשונה

לכן אמרו: "תכלית חכמה תשובה ומעשים טובים" וכו'. שכן חכמה שייכת לבחינת השתלשלות, לבחינת ממלא כל עלמין, אלא שהיא נמנית ראשונה,

שהיא ראשי' [ראשית] ומקור לכולם ומ"מ מאחר שנק' ראשית הוא מן המנין וראוי למנות אחריה שניה ושלישית כו'. משא"כ תשובה ומע"ט [ומעשים טובים] היא המשכת אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה הסוכ"ע.

מפני שהיא ראשית ומקור לכולם. ואף על פי כן, מאחר שהיא נקראת "ראשית", היא חלק מן המנין, וראוי למנות אחריה שנייה ושלישית וכו'. לעומת זאת, תשובה ומעשים טובים הם המשכת אור אין סוף ברוך הוא, בחינת סובב כל עלמין.

13 והגם שאינו בבחי' גדר כל עלמין ואינו נמשך אלא הארה בעלמא בחי' אין ממש מ"מ מאחר שהארתה ואף שאור זה אינו בגדר "כל עלמין", ואין נמשכת ממנו אלא הארה בלבד, בבחינת אין ממש, אף על פי כן, מאחר שהארתו

והמשכת' [והמשכתה] הוא אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה ממש הסוכ"ע הרי היא בבחי' ומדרגת יותר נעלה על המשכת אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה הנמשך בבחי' השתלשלות דרך עילה ועלול הוא בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין].

והמשכתו היא אור אין סוף ממש, סובב כל עלמין, הרי הוא בבחינה ובדרגה נעלית יותר מהמשכת אור אין סוף הנמשך בבחינת השתלשלות, בדרך עילה ועלול, שהיא בחינת ממלא כל עלמין.

רק לא כל המעשים שווים רק מע"ט [מעשים טובים] דוקא הם דברים שנעשה בהם המצות שהם רצה"ע [רצון העליון] ב"ה להיות ציצית של צמר וקלף של תפלין ובהם מאיר אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה הסוכ"ע בגלוי ממש בלי שום הסתר פנים ולבוש.

אלא שאין כל המעשים שווים. דווקא מעשים טובים, כלומר דברים שמקיימים באמצעותם את המצוות, שהם רצונו העליון יתברך — כגון ציצית של צמר וקלף של תפלין — מאירים בהם אור אין סוף, סובב כל עלמין, בגלוי ממש, בלי שום הסתר פנים ולבוש.

משא"כ שאר כל המעשים אשר לא לה' המה הגם שאוא"ס [שאור אין סוף] ב"ה הוא הסוכ"ע ומקיף כל לעומת זאת, שאר המעשים, שאינם לה', אף שאור אין סוף הוא סובב כל עלמין ומקיף את כל

העולמות בהשוואה אחת הוא המהוה היש והעשיה יש מאין מ"מ יש שם לבוש והסתר פנים המכסה ומסתיר אור ה' וקדושתו ונראים ליש ודבר נפרד בפ"ע [בפני עצמו].

העולמות בשווה, והוא המהוה את היש ואת עשיה, יש מאין, אף על פי כן יש בהם לבוש והסתר פנים המכסים ומסתירים את אור ה' וקדושתו, והם נראים ליש ולדבר נפרד בפני עצמו.

משא"כ דברים הנעשים בהם המצות שהם רצונו ית' הרי הם בטלים לאור ה' וקדושתו ואוא"ס [ואור אין סוף] מתגלה בהם בלי הסתר פנים ולבוש. הגם שהן מלוכשים בדברים גשמיים.

לעומת זאת, הדברים שמקיימים באמצעותם את המצוות, שהם רצונו יתברך, בטלים לאור ה' וקדושתו, ואור אין סוף מתגלה בהם בלי הסתר פנים ולבוש, אף שהם מלוכשים בדברים גשמיים.

הנה מאחר שיש בהם גלוי אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה הסוכ"ע ומקיף את כולם בהשוואה אחת הרי כל מה והנה, מאחר שיש בהם גילוי של אור אין סוף, סובב כל עלמין, המקיף את כולם בשווה, הרי כל מה

שלמטה מטה במדרגה יותר ובפרט מדרגה התחתונה שבעשיה גשמית יש בה גלוי יותר מהארת אור א"ס ב"ה הסוכ"ע שמזה נעשה היש כנ"ל:

שלמטה יותר במדרגה, ובפרט הדרגה התחתונה שבעשיה הגשמית, יש בה גילוי רב יותר של הארת אור אין סוף, סובב כל עלמין, שממנו נעשה היש, כנזכר לעיל.

14 והנה על הארה והמשכה זו שמבחי' סוכ"ע שאינה אלא הארה בעלמא נאמר ה' מלך גאות לבש.

והנה על הארה והמשכה זו מבחינת סובב כל עלמין, שאינה אלא הארה בלבד, נאמר: "ה' מלך גאות לבש".

והענין הוא כמאמר יחיד חי העולמים מלך כו'. שהוא ית' יחיד ומיוחד הוא לבדו כמו קודם שנבה"ע [שנברא העולם] כו'.

והענין הוא כפי שנאמר: "יחיד חי העולמים מלך" וכו': שהוא יתברך יחיד ומיוחד, לבדו, כפי שהיה לפני שנברא העולם וכו'.

15 וכמ"ש אתה ה' לבדך כו'. וזהו ההפרש שבין פי' וביאור מלת אחד לפי' וביאור מלת יחיד. כי מלת אחד מורה על המשכת יחודו ית'.

וכמו שכתוב: "אתה ה' לבדך" וכו'. וזהו ההבדל בין פירוש וביאור המילה אחד לבין פירוש וביאור המילה יחיד. המילה אחד מורה על המשכת אחדותו יתברך,

ונמשך בז' רקיעים וארץ וד' רוחות העולם להיות בטלים ונכללים ביחודו העליון ית' בבחי' בטול והתכללות ממש ולא יהי' [יהיה] תופס מקום ויש ודבר נפרד כו'.

הנמשכת בשבעת הרקיעים ובארץ ובארבע רוחות העולם, כך שהם מתבטלים ונכללים באחדותו העליונה יתברך, בביטול ובהתכללות ממש, ואינם תופסים מקום ואינם מציאות של "יש" ודבר נפרד וכו'.

משא"כ בחי' יחיד מורה על יחודו ית' האמת ממש טרם שנמשך בעולמות שהוא לבדו הוא ולכך אחר בריאת העולמות אין עוד מלבדו כתיב דכולא קמיה כלא חשיבי ממש

לעומת זאת, בחינת יחיד מורה על אחדותו האמיתית ממש של ה', לפני שהיא נמשכת בעולמות: הוא לבדו. לכן, גם לאחר בריאת העולמות, כתוב "אין עוד מלבדו", שכן הכול נחשב לפניו ממש כאין;

אלא שנמשך להיות חי העולמים הוא רק בחי' מלך בחי' מלי' מכ"ע דהיינו כמו המלך המושל במדינה עד"מ שאין עצמותו ומהותו נתפס ומתפשט במדינה כולה

אלא שהמשכתו להיות "חי העולמים" היא רק בבחינת מלך, בחינת מלכות, "מלכות כל עולמים". כלומר, כמו מלך המושל במדינה, על דרך משל, שעצמותו ומהותו אינן נתפסות ומתפשטות בכל המדינה,

רק שמו לבדו שנק' מלך עליהם וכבוד מלכותו ותפארת גדולתו הוא המתפשט במדינתו מזה מקבלים עול מלכותו וממשלתו עליהם כך המשכה זו שמסוכ"ע לקיום וחיות והתהוות יש מאין הוא בבחי' התפשטות מלכותו והתנשאותו ית'

אלא רק שמו, שבזכותו הוא נקרא מלך עליהם; כבוד מלכותו ותפארת גדולתו הם המתפשטים במדינתו, ומתוך כך הם מקבלים עליהם את עול מלכותו ואת ממשלתו. כך גם המשכה זו מסובב כל עלמין, לצורך הקיום, החיות וההתהוות יש מאין, היא בבחינת התפשטות מלכותו והתנשאותו יתברך.

כי לפי שהוא המלך המרומי [המרומם] לבדו מאז והמתנשא מימות עולם מזה נמשך חיות והתהוות כל הנבראים ליש מאין דהיינו מבחי' ההתנשאות שהוא הארת אין ממש:

משום שהוא המלך המרומם לבדו מאז והמתנשא מימות עולם, נמשכות מכך החיות וההתהוות של כל הנבראים יש מאין; כלומר, מבחינת ההתנשאות, שהיא הארה של אין ממש.

16 וזהו כי הוא לבדו מרום וקדוש פועל גבורות כו' למלך אל חי וקיים רם ונשא כו'.

וזהו [פירוש] "כי הוא לבדו מרום וקדוש פועל גבורות" וכו', "למלך אל חי וקיים רם ונישא" וכו'.

וזהו ה' מלך גאות לבש שנתלבש במדת גאות והתנשאות להיות בבחי' מלך על העולם שגאות והתנשאו' [והתנשאות] זו היא המאירה ומתפשטת להיות העולמות מאין ליש והוא סבת קיום היש גשמי.

וזהו ה' מלך גאות לבש": הוא התלבש במידת הגאות וההתנשאות כדי להיות בבחינת מלך על העולם. שכן גאות והתנשאות זו היא המאירה ומתפשטת, כך שהעולמות נעשים מאין ליש, והיא הסיבה לקיומו של היש הגשמי.

והוא אף תכון תבל בל תמוט שכדי להיות תבל גשמי נתלבש במדת גאות להמשיך בחינת מלכותו ית' שמזה נמשך קיום היש גשמי כנ"ל:

וזהו "אף תכון תבל בל תמוט": כדי שתהיה תבל גשמית, הוא התלבש במידת הגאות, כדי להמשיך את בחינת מלכותו יתברך, שממנה נמשך קיומו של היש הגשמי, כנזכר לעיל.

17 וזהו יביאו לבוש מלכות כו'. הוא בחינת גאות והתנשאות אור א"ס ב"ה. ויביאו כתיב שבחי' גאות

והתנשאות להמשיך בחי' מלכותו ית' באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] תליא מילתא

וזהו "יביאו לבוש מלכות" וכו': זו בחינת הגדולה וההתנשאות של אור אין סוף. ונאמר "יביאו", משום שהמשכת בחינת מלכותו יתברך, שהיא בחינת גדולה והתנשאות, תלויה באתערותא דלתתא.

כי מאחר דכולא קמיה כלא חשיב על מי יהיה שייך ונופל לשון מלוכה אלא היינו מחמת שיומשך ויאיר אור א"ס ב"ה הסוכ"ע בגלוי ממש בדברים הנעשים בהם המצות שהן הן רצונו

שהרי מאחר שהכול נחשב לפניו כלא, על מי שייך ונופל הלשון "מלוכה"? אלא שהדבר הוא משום שאור אין סוף, האור הסובב כל עלמין, ימשך ויאיר בגלוי ממש בדברים שבהם מקיימים את המצוות, שהם עצמם רצונו יתברך,

ית' משם יאיר ויתגלה אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה ממש בגילוי בלי שום הסתר פנים לבוש להיות הדברים הגשמיים ההם הנתונים תחת ממשלת ק"נ [קליפת נוגה] בטלים לאור ה' וקדושתו הנמשך ומאיר בהם. ומשם יאיר ויתגלה ממש אור אין סוף בגלוי, בלי שום הסתר פנים או לבוש, כך שאותם דברים גשמיים, הנתונים תחת ממשלת קליפת נוגה, יתבטלו לאור ה' ולקדושתו הנמשכים ומאירים בהם.

18 והמשכה זו באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] תליא מילתא כמ"ש אשר יעשה אתם האדם שהאדם עושה אותן למצות כו' כמ"ש במ"א.

והמשכה זו תלויה באתערותא דלתתא, כמו שכתוב: "אשר יעשה אותם האדם" — שהאדם עושה אותם למצוות וכו', כפי שמבואר במקום אחר.

אך היינו המשכת אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה בדברים הנעשים בהם המצות כגון ציצית של צמר ותפלין של קלף ואתרוג.

אבל הכוונה היא להמשכת אור אין סוף ברוך הוא אל הדברים שבהם מקיימים את המצוות, כגון ציצית מצמר, תפלין מקלף ואתרוג.

19 וכיוצא בהן שהתהוות מאין ליש הגשמי שבהם הוא מאוא"ס [מאור אין סוף] ב"ה הסוכ"ע ומקיף כולן בהשוואה אחת.

וכיוצא בזה; שכן התהוות החומר הגשמי שבהם מאין ליש היא מאור אין סוף, ברוך הוא, סובב כל עלמין, המקיף את כולם במידה שווה.

אמנם קיום המצות במעשה האדם אשר יעשה בגופו ומאודו כגון בלבישת הטלית ותפלין ונטילת האתרוג ונתינת הצדקה וכיוצא בהם

אולם קיום המצוות באמצעות מעשה האדם, שהוא עושה בגופו וברכושו, כגון לכישת הטלית והתפלין, נטילת האתרוג, נתינת צדקה וכיוצא בזה,

שהוא המשכת אור וגילוי החיות מאור א"ס ב"ה בנפש האדם ממש הגם שהארה והמשכה זו היא ג"כ בבחי' מקיף מ"מ אין הארה זו נמשכת מאוא"ס [מאור אין סוף] ב"ה הסוכ"ע ומקיף את כולם בהשוואה אחת לבד

שהוא המשכת אור וגילוי החיות מאור אין סוף, ברוך הוא, אל תוך נפשו של האדם ממש; ואף שהארה והמשכה זו הן גם בבחינת מקיף, בכל זאת אין הארה זו נמשכת רק מאור אין סוף, ברוך הוא, סובב כל עלמין, המקיף את כולם במידה שווה.

כי ההארה ההיא היא מבחי' התנשאו' [התנשאות] לבד שהוא המתנשא מימות עולם שההתנשאות מצד עצמו הוא בחי' הסתלקו' [הסתלקות] החיות מאוא"ס [מאור אין סוף] כ"ה שלא יאיר ויתגלה בגילוי רב ועצום כדי שלא להיות בטול העולמות במציאות ממש.

כי אותה הארה היא מבחינת התנשאות בלבד, ככתוב: "המתנשא מימות עולם"; וההתנשאות מצד עצמה היא בחינת הסתלקות החיות מאור אין סוף, ברוך הוא, כדי שלא יאיר ויתגלה בגילוי רב ועצום, וכך לא יתבטלו העולמות ממציאותם לגמרי.

רק אחר שמתנשא מבחי' עלמין כדי להראות מלכותו והתנשאותו על כל העולמו' [העולמות] הרי נמשך גילוי הארת מלכותו והתנשאותו ית' והוא בחי' סוכ"ע ומקיף את כולם בהשוואה אחת.

אלא שלאחר שהוא מתנשא מעל בחינת העולמות, כדי להראות את מלכותו ואת התנשאותו על כל העולמות, נמשכת הארה ממלכותו ומהתנשאותו יתברך; והיא בחינת סובב כל עלמין, המקיף את כולם במידה שווה.

אבל ההארה הנמשכת על האדם בקיום המצות במעשה בפו"מ [בפועל ממש] היא בחי' כתר מלכות והוא בחינת בעטרה שעטרה לו אמו וכתר שנעשה

אבל ההארה הנמשכת על האדם בקיום המצוות במעשה בפועל ממש היא בחינת כתר מלכות, והיא בחינת "בעטרה שעטרה לו אמו". וכתר שנעשה

על ראש המלך עד"מ הוא מאבנים טובות שהם בחי' דוממים שהוא מבחי' התחתונה שבד' בחי' דצח"מ [דומם צומח חי מדבר].

על ראש המלך, על דרך משל, עשוי מאבנים טובות, שהן בבחינת דומם, המדרגה הנמוכה ביותר מבין ארבע המדרגות: דומם, צומח, חי ומדבר.

20 ואעפ"כ [ואף על פי כן] נעשי' [נעשית / נעשים] עטרה וכתר על הראש להתענג ולהתפאר כו'. וכך בקיום

המצות אשר יעשה האדם הגם שהן מלובשים בדברים גשמיים מ"מ זה נעשה בחי' כתר עטרה למעלה ולמרות זאת הן נעשות עטרה וכתר על הראש, לתענוג ולתהילה וכו'. כך גם בקיום המצוות שאדם מקיים: אף שהן מלובשות בדברים גשמיים, בכל זאת הן נעשות למעלה בחינת כתר ועטרה,

דהיינו בחי' ענג העליון כ"ה נח"ר [נחת רוח] לפני שאמרתי ונעשה רצוני. וענג ונח"ר [ונחת רוח] זה מתגלים בנפש האדם בעשותה אחת מכל מצות ה' ות"ת [ותלמוד תורה] כנגד כולם

כלומר, בחינת התענוג העליון, יתברך, שעליו נאמר: "נחת רוח לפני", שאמרתי ונעשה רצוני". תענוג ונחת רוח אלה מתגלים בנפש האדם כשהיא מקיימת אחת מכל מצוות ה', ותלמוד תורה שקול כנגד כולם,

כי הלכות הן הליכות עולם שהן המשכת אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה ממש בעולם ואין להקב"ה בעולמו אלא ד"א [די אמות] של הלכה:

מפני שהלכות הן "הליכות עולם", כלומר, הן המשכת אור אין סוף ממש אל העולם; ואין להקדוש ברוך הוא בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה.

21 ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] (בירושל' [בירושלמי] דמגלה) הנביאים והכתובים עתידים להבטל ומגלת אסתר והלכות אין עתידים ליבטל. והענין מ"ש הנביאים והכתובים עתידים להבטל אין פ"י שיבטלו לגמרי ולא יהיה גלוי הנביאים כלל ח"ו [חס ושלום]

ולכן אמרו חז"ל (בירושלמי, מגילה): "הנביאים והכתובים עתידים להיבטל, אבל מגילת אסתר וההלכות אינן עתידות להיבטל". והעניין הוא, שמה שאמרו שהנביאים והכתובים עתידים להיבטל, אין פירושו שיתבטלו לגמרי ולא תהיה כלל התגלות של הנביאים, חס ושלום;

אלא שיהיה אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה כ"כ [כל כך] בגילוי רב ועצום עד שגילוי הנביאים יהיו בטלים כבטול זיו השמש בשמש שעם היות שהזיו ודאי יש לו אור רב במקורו ביתר שאת מהאור המאיר לארץ ולדרים עליה

אלא שאור אין סוף ברוך הוא יתגלה בעוצמה רבה כל כך, עד שהתגלות הנביאים תבטל, כמו שבטלה זיו השמש בתוך השמש. שהרי אף על פי שלזיו יש בוודאי אור רב במקורו, והוא גדול בהרבה מן האור המאיר לארץ וליושביה,

אלא שבמקורו הוא בטל מחמת אור השמש שהוא מקור האור. וכך כל הנביאים עתידים להבטל באור גילוי א"ס ב"ה שיתגלה לע"ל [לעתיד לבוא] וראו כל כו'.

אולם במקורו הוא בטל מפני אור השמש, שהוא מקור האור. וכך גם כל הנביאים עתידים להיבטל באור התגלות אין סוף ברוך הוא, שיתגלה לעתיד לבוא, [כמו שנאמר]: "וראו כל..." וגו'.

22 והנה ע"ז אמרו שמגלת אסתר לא תבטל. והענין כי ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] אסתר מן התורה מנין דכתיב ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא שהשכינה מסתתרת בגלות בבחינת ביום ההוא בחי' עלמין סתימין דלא אתגליין.

והנה, על כך אמרו שמגילת אסתר לא תבטל. והעניין הוא שחז"ל אמרו: "אסתר מן התורה מניין?" שנאמר: "ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא". השכינה מסתתרת בגלות, בבחינת "ביום ההוא", שהיא בחינת העולמות הנסתרים שאינם מתגלים.

דהנה לע"ל [לעתיד לבוא] כתיב ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה קוינו לו שבח"י הוא סתים יהי [יהיה] בבח"י זה

שהרי על העתיד לבוא נאמר: "ואמר ביום ההוא, הנה אלקינו זה קוינו לו". כלומר, הבחינה של "הוא", שהיא הבחינה הנסתרת, תהיה בבחינת "זה",

שהוא בח"י התגלות כאלו הוא לנוכח דהיינו שיאיר אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה המסתתר והנעלם בבח"י עלמין סתימין להיות בגילוי בעלמין דאתגליין.

שהיא בחינת גילוי, כאילו הוא נוכח לפנינו; כלומר, אור אין סוף ברוך הוא, הנסתר ונעלם בבחינת העולמות הנסתרים, יאיר ויתגלה בעולמות הגלויים.

משא"כ בח"י אסתר שהוא בחינת הסתר אסתר פני ביום ההוא שאפ"י [שאפילו] בבח"י ביום ההוא הוא בבח"י הסתר והעלם לפי ששרשה מבח"י סתימו דכל סתימין וע"ז נאמר אכן אתה אל מסתתר אבל בחינת אסתר, שהיא בחינת "הסתר אסתר פני ביום ההוא", נשארת בהסתר ובהעלם אפילו בבחינת "ביום ההוא", משום ששורשה בבחינת הנסתרת מכל הנסתרים; ועל כך נאמר: "אכן אתה אל מסתתר".

הנה אור כזה גדול מאד ורב כחו שאין לו בטול כמו זיו השמש בשמש שאור זה אינו זיו אלא מאור עצמו.

והנה, אור כזה הוא גדול מאד ורב־כוח, ואין בו ביטול כמו בזיו השמש בתוך השמש, שכן אור זה אינו זיו, אלא המאור עצמו.

23 וכן הלכות שהן בח"י מרדכי. כי מרדכי מן התורה מניין דכתיב מר דרור ומתרגמינן מירא דכיא כו'.

וכך גם ההלכות, שהן בחינתו של מרדכי. שהרי מניין שמרדכי רמוז בתורה? שנאמר "מר דרור", ואנו מתרגמים לארמית "מירא דכיא" וכו'.

פ"י מירא דכיא מרירות שבמקום טהור דהיינו הלכות שהן דבר ה' ושרשן ומקורן בח"י [בחכמה עילאה] המלוכשות בבח"י מרירות שהוא גשמיות גסות עוה"ז וחומריות כתרומות ומעשרות ואפ"י [ואפילו] בדברים טמאים כגון שקצים ורמשים אשר הבדילנו מהם.

פירוש "מירא דכיא" הוא מרירות במקום טהור; כלומר, ההלכות הן דבר ה', ששורשן ומקורן בחכמה עילאה, והן מלוכשות בבחינת מרירות — בגשמיות, בגסות ובחומריות של העולם הזה, כגון תרומות ומעשרות, ואף בדברים טמאים, כגון שקצים ורמשים, שה' הבדיל אותנו מהם.

24 ועי' נאמר ששה חדשים בשמן המור שמן הוא בחי' ח"ע [חכמה עילאה] המלובשת בבחי' מרירות שהן הלכות שמלובשות בגשמיות.

ועל כך נאמר: "שישה חודשים בשמן המור". שמן הוא בחינת חכמה עילאה, המלובשת בבחינת מרירות — אלו ההלכות, המלובשות בגשמיות.

ופסוק זה מדבר על ענין ביאת הנשמה לגי'ע [לגן עדן] שצ"ל בשמן המור. וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו.

פסוק זה מדבר על כניסת הנשמה לגן עדן, שצריכה להיות "בשמן המור", כפי שאמרו חז"ל: "אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו".

25 ומה שההלכות מלובשות בגשמיות הוא כמשל האבוקה שמאירה למרחוק מאד. וכן חבית מלאה שנתמלאה על כל גדותיה בשפע רב ועצום עד שנשפך לחוץ באבוד וכן בחי' ההולדה אינו בקטן עד שיהי' [שיהיה] גדול ויכנסו בו מוחין דגדלות.

העובדה שההלכות מלובשות בעניינים גשמיים דומה למשל האבוקה, המאירה למרחק רב מאוד; וכך גם חבית מלאה, שהתמלאה עד גדותיה בשפע גדול ועצום, עד שהתוכן נשפך החוצה ומתבזבז; וכך גם כוח ההולדה, שאינו מתגלה אצל ילד עד שהוא גדל ונכנסים בו מוחין דגדלות.

26 ועי' נתוסף בו כח להוליד בדומה לו. כך הנה ההלכות המלובשות בגשמיות היינו שבאו מאור האבוקה המאירה למרחוק ומחבית שנתמלאה על כל גדותיה ושפע רב ועצום עד שנשפך לחוץ.

ובכך מתווסף בו כוח להוליד צאצאים בדמותו. כך גם ההלכות המלובשות בגשמיות: כלומר, הן באו מאור האבוקה המאירה למרחוק, ומחבית שהתמלאה עד גדותיה בשפע רב ועצום, עד שהוא נשפך החוצה.

וזהו סימן ברכה בית שנשפך בו יין כמים כו'. ואדרבה מאור וגילוי זה שבגשמיות מובן מקור האור ושרשו שהוא בבחי' האבוקה הגדולה.

וזהו [פירוש] "בית שנשפך בו יין כמים הוא סימן ברכה" וכו'. ואדרבה, מתוך האור והגילוי הזה שבגשמיות אפשר להבין את מקור האור ושרשו, שהוא בבחינת האבוקה הגדולה.

הגם שאם היה מדליק הנר במקומו היה מאיר יותר מהאור הבא מהאבוקה מרחוק מ"מ מאחר שמאיר ברחוק מאד מעיד על מקום האור ומקורו

אף שאילו היו מדליקים נר במקומו, היה מאיר יותר מן האור המגיע מן האבוקה מרחוק, מכל מקום, מכיוון שהוא מאיר למרחק רב כל כך, הוא מעיד על מקומו של האור ועל מקורו,

שגדול מאד והאבוקה גדולה היא ולכן אור וגילוי זה שבהלכות אין לו בטול כבטול זיו השמש.

שהוא גדול מאוד, ושהאבוקה גדולה היא. לכן אין האור והגילוי שבהלכות מתבטלים כפי שמתבטל זיו השמש.

(ו"ז"ש [וזהו שכתוב] ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור שהוא בחיי מאור ולא אור וזיו לבד. וכמארז"ל

[וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] מאור שבה מאור דוקא). וכן מגילת אסתר הגם שהנס של פורים היה מלוכש

בדרך הטבע ע"פ אחשוורוש.

(וזהו [פירוש] מה שכתוב: "ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור" — שהוא בבחינת מאור, ולא רק אור וזיו.

וכמאמר חז"ל: "מאור שבה" — מאור דווקא.) וכן מגילת אסתר: אף שנס פורים היה מלוכש בדרך הטבע, באמצעות אחשוורוש,

הנה אדרבה מזה מוכן ששרש האור וגילוי למעלה הוא ממדרגות עליונות מאד וכמשל אור האבוקה

וחבית של יין המלאה עד שעוברת ממנה על כל גדותיה לחוץ. לכן כתיב וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים.

אדרבה, מכך מוכן ששרש האור והגילוי שלמעלה הוא ממדרגות עליונות מאוד, כפי שממחישים משל אור האבוקה

וחבית היין המלאה עד שהיא נשפכת מעבר לכל גדותיה החוצה. לכן נאמר: "וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים".

27 והנה כדי להמשיך אור וגילוי גדול כזה שאין לו בטול בבחי' זיו אמרו ישראל בשעת מ"ת [מתן תורה]

נעשה ונשמע הוא ענין

כעת, כדי להמשיך אור וגילוי גדולים כל כך, שאינם מתבטלים כפי שמתבטלת הארה בלבד, אמרו ישראל בשעת

מתן תורה: "נעשה ונשמע". זהו

בטול הרצון לבעל הרצון עצמו שזהו ענין נעשה שהיו מוכנים לעשות טרם ישמעו שהוא בחיי העלאה

ובטול רצון ואח"כ נשמע הוא בחינת המשכת התורה לשמוע.

ביטול הרצון לפני בעל הרצון עצמו. זהו פירוש "נעשה": הם היו מוכנים לעשות עוד לפני שישמעו, וזוהי בחינת

עלייה וביטול הרצון. ואחר כך "נשמע" — בחינת המשכת התורה, כדי לשמוע [אותה].

וזהו ענין כתר מלכות כי תרי"ג מצות דאורייתא וז' מצות דרבנן הן בגימטריא תרי"ך. וזהו תרי"ך עמודי

אור שבכתר כמו עמוד המחבר מעלה ומטה.

וזהו ענין "כתר מלכות": תרי"ג מצוות התורה ושבע מצוות דרבנן עולות בגימטריה ל-620. אלו הם 620 עמודי

האור שבכתר, בדומה לעמוד המחבר בין מעלה למטה.

כך המשכת התורה והמצות הן המשכות ממקום עליון מאד מאד"ס [מאור אין סוף] ב"ה ממש למקום נמוך מאד הוא העוה"ז השפל הגשמי:

כך גם המשכת התורה והמצוות היא המשכה ממקום עליון מאוד — מאור אין סוף ממש — אל מקום נמוך מאוד, העולם הזה הגשמי והשפל.

28 אך כל ה' בחניות לבוש מלכות וכתר מלכות עדיין צריכין לבח"י סוס אשר רכב עליו המלך. והוא כי הנה כתיב במ"ת [במתן תורה] כי תרכב על סוסיך מרכבותיך כו'.

אך שתי הבחניות, לבוש מלכות וכתר מלכות, עדיין זקוקות לבחינת "הסוס אשר רכב עליו המלך". והטעם לכך הוא שנאמר במתן תורה: "כי תרכב על סוסיך, מרכבותיך" וכו'.

והענין הוא כי הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] ג' שעות ראשונות של יום הקב"ה יושב וזן כו'. ובלילה רוכב על כרוב קל שלו ושט בח"י אלף עלמין:

והענין הוא, כפי שאמרו חז"ל: "שלוש השעות הראשונות של היום הקדוש ברוך הוא יושב וזן" וכו'; "ובלילה רוכב על כרוב קל שלו ושט בשמונה עשר אלף עולמות".

29 וביאור הדברים הנה תקנו חז"ל [חכמינו זכרונם לברכה] ח"י ברכאן דצלותא נגד ח"י חוליות שבשדרה. ולכאורה אינו מובן.

ביאור הדברים: חז"ל תיקנו את שמונה עשרה הברכות שבתפילה כנגד שמונה עשרה החוליות שבעמוד השדרה. ולכאורה, הדבר אינו מובן.

אך הענין הוא דהנה השדרה היא הנמשכת מן המוח אל הירכיים הן סוף המדרגות ולכן בברכה הא' כורע בברוך שהכריעות והשתחואות הן כריעת הראש

אלא הענין הוא כך: עמוד השדרה נמשך מן המוח אל הירכיים, שהן סוף המדרגות. לכן בברכה הראשונה כורעים במילה "ברוך", שכן הכריעות וההשתחוויות הן כיפוף של הראש,

והוא המשכת בח"י ח"ע [חכמה עילאה]. ואח"כ בברכה שלאחריו אומרים מודים אנחנו לך בחינת הודאה שהוא מבחינת ירכין.

וזוהי המשכת בחינת חכמה עילאה. לאחר מכן, בברכה שאחריה, אומרים "מודים אנחנו לך" — בחינת הודאה, שהיא מבחינת הירכיים.

30 והנה החיי ברכאן ממשיכים נשיי [נשמות ישראל] ג"פ [ג' פעמים] ביום. אך המלאכים זמן שירתם היא בלילה

שאז ותתן טרף לביתה

והנה נשמות ישראל ממשיכות את שמונה-עשרה הברכות שלוש פעמים ביום. אבל זמן שירתם של המלאכים הוא בלילה, שכן אז "היא נותנת טרף לביתה",

ואזי נמשכים בחיי החיי ברכאן במלאכים ושם מתחלק לחיי אלף עולמות כי רכב אלקים רבותים אלפי שנאן.

ואז נמשכת בחינת שמונה-עשרה הברכות אל המלאכים, ושם היא מתחלקת לשמונה-עשר אלף עולמות, כי "רכב אלקים רבותיים אלפי שנאן".

אלפי שאינן שבי אלפים חסר מרבותים שהוא יי אלף. שנשאר חיי אלף וכך מתחלק השפע בכל מדרגה ומדרגה לפי השגתה בכל החיי אלף מדרגות.

[קראו] "אלפי שאינן": חסרים אלפיים מן "רבותיים", שהם עשרים אלף, ולכן נותרים שמונה-עשר אלף. וכך מתחלקת ההשפעה בכל מדרגה ומדרגה, לפי יכולת ההשגה שלה, בכל שמונה-עשר אלף המדרגות.

והשפעה והמשכה זו היא בבחי כרוב קל שלו היא בבחי צירופי אותיות שנקי כך בשם כרוב.

והשפעה והמשכה זו היא בבחינת "כרוב קל שלו"; היא בבחינת צירופי אותיות, הנקראים בשם "כרוב".

31 והנה בתריה דהאי קרא רכב אלקים רבותים כו' כתיב אדני במ סיני בקדש. כלומר שכמו שנמשך שפע

וגילוי בצירופי אותיות והמשכות במלאכים.

ומיד לאחר הפסוק הזה, "רכב אלקים רבותים" וכו', נאמר: "אדני במ סיני בקודש". כלומר, כשם שנמשכים שפע וגילוי באמצעות צירופי אותיות והמשכות אל המלאכים,

כך נמשך בבחי סיני בקדש הם צירופי אותיות והמשכות גילוי אא"ס [אור אין סוף] ממש בתורה ממש שניתנה בהר סיני.

כך הוא נמשך בבחינת "סיני בקודש": אלה הם צירופי אותיות והמשכות של גילוי אור אין סוף ממש בתורה עצמה, שניתנה בהר סיני.

32 וגם אחר ירידת משה מן ההר בסוף מ' יום כתיב ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם להיות גילוי שכינה ממש בגשמי [בגשמיים / בגשמיות / בגשמית] הדברים שנעשה בהם המשכן זהב וכסף ונחשת ויריעות וקרשים כו'.

וגם לאחר שמשה ירד מן ההר בתום ארבעים יום, נאמר: "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", כדי שתהיה התגלות ממשית של השכינה בתוך החומריות של הדברים שמהם נעשה המשכן: זהב, כסף ונחשת, יריעות וקרשים וכו'.

וזהו כי תרכב על סוסך שהמשכות אלו להיות גילוי רב נק' בשם סוסים שהם צירופי אותיות שנק' כך בשם סוסים. שיש אותיות שנק' בשם סוסים.

וזהו "כי תרכב על סוסך": המשכות אלה, המביאות להתגלות גדולה, נקראות בשם "סוסים", משום שהן צירופי אותיות הנקראים בשם "סוסים". יש אותיות הנקראות בשם "סוסים",

ויש אותיות שנק' בשם כרוב. כי יש הרבה מיני אותיות. אותיות הדבור ואותיות השכל ואותיות המחשבה ואפי' [ואפילו] בקדמות השכל יש בחי' אותיות:

ויש אותיות הנקראות בשם "כרוב", שכן יש מינים רבים של אותיות: אותיות הדיבור, אותיות השכל ואותיות המחשבה; ואפילו בשלב שקודם לשכל יש בחינה של אותיות.

33 וזהו ענין וסוס אשר רכב עליו המלך שכדי להיות בחי' גילוי בחי' לבוש מלכות וכתר מלכות צ"ל ע"י בחי' סוס שהן בחי' צירופי אותיות והמשכות להמשיך גילוי א"ס ב"ה למטה כמו למעלה.

וזהו פירוש "והסוס אשר רכב עליו המלך": כדי שתהיה התגלות של בחינת לבוש המלכות וכתר המלכות, הדבר צריך להיות באמצעות בחינת סוס – צירופי אותיות והמשכות, המורידים את גילוי אין סוף ברוך הוא למטה כפי שהוא למעלה.

34 והנה כל בחי' הללו נתגלו גם בפורים בימי מרדכי שאז קבל היהודים את אשר החלו לעשות במ"ת [במתן תורה] שבמ"ת [שבמתן תורה]

והנה כל הבחינות הללו התגלו גם בפורים, בימי מרדכי, שכן אז "קיבלו היהודים את אשר החלו לעשות" במתן תורה. שהרי במתן תורה

אמרו נעשה ונשמע שהיה בחי' בטול רצון ובימי מרדכי ואסתר מס"נ [מסירות נפש] ממש על קדוש השם שהרי המן לא רצה להרוג אלא יהודים.

אמרו "נעשה ונשמע", שהיה בבחינת ביטול הרצון; ואילו בימי מרדכי ואסתר הייתה מסירות נפש ממש על קידוש ה', שהרי המן לא רצה להרוג אלא יהודים.

וכמאמר כל הכופר בעכו"ם [בעבודת כוכבים ומזלות] נק' יהודי. ולכן נק' מרדכי איש יהודי ואף שהיה משבט בנימין.

וכמאמר: "כל הכופר בעבודה זרה נקרא יהודי". לכן נקרא מרדכי "איש יהודי", אף שהיה משבט בנימין.

ואף כהנים ולוים שבאותו הדור נק' בשם יהודים לפי שמס"נ [שמסירות נפש] על קדה"ש [קידוש השם] ולא המירו דתם להחיות נפשם ומחמת מס"נ [מסירות נפש] זו זכה להיות גילוי בחי' לבוש מלכות וכתר מלכות וסוס אשר רכב עליו המלך:

ואף הכהנים והלוויים שבאותו הדור נקראו בשם יהודים, משום שמסרו את נפשם על קידוש ה' ולא המירו את דתם כדי להציל את חייהם. וכזכות מסירות נפש זו זכו להתגלות הבחינות של לבוש מלכות, כתר מלכות והסוס שעליו רכב המלך.

35 אך להבין מ"ש ויקח המן את הלבוש ואת הסוס כו' מאין זכה המן לבחי' הללו.

אך יש להבין את הכתוב: "ויקח המן את הלבוש ואת הסוס" וכו' — כיצד זכה המן למדרגות אלה?

הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] המן מן התורה מנין דכתיב המן העץ כו'. והענין דכתיב ראשית גוים עמלק שכל העכו"ם [העובדי כוכבים ומזלות] הן מבחי' עה"ד [עץ הדעת] טו"ר [טוב ורע] ועמלק הוא למעלה מהן. הנה, חז"ל אמרו: "המן מן התורה מנין? שנאמר: 'המן העץ...'" וכו'. והעניין הוא שנאמר: "ראשית גוים עמלק", שכן כל האומות הן מבחינת עץ הדעת טוב ורע, ואילו עמלק הוא למעלה מהן.

וזהו המן העץ בתמיה שהוא למעלה מבחי' העץ. ומ"מ מאחר דכתיב המן העץ אפי' [אפילו] בלשון תמיה הרי יש לו עכ"פ [על כל פנים] קצת שייכות אל העץ.

וזהו "המן העץ" כשאלה: הוא למעלה מבחינת העץ. ואף על פי כן, מאחר שכתוב "המן העץ", אפילו בלשון שאלה, יש לו על כל פנים קשר מסוים אל העץ;

שאל"כ [שאם לא כן] למה מזכירו אצל העץ. אך הענין שהוא בבחי' מקיף להעץ נוגע ואינו נוגע והוא בחי' חוצפה וגסות הרוח.

שאם לא כן, מדוע הוא נזכר לצד העץ? אלא העניין הוא שהוא בבחינת מקיף לעץ — נוגע ואינו נוגע; וזו בחינת החוצפה וגסות הרוח.

36 והנה לעומת זה יש בקדושה ונקי גי' בחי' המן לאחר הבירור. כי מבני בניו של המן למדו תורה ברכים.

והנה, כנגד זאת יש בקדושה [בחינה] הנקראת גם היא בחינת המן לאחר הבירור. שכן כמה מצאצאי המן לימדו תורה ברכים.

הרי שיש בחי' המן לאחר הבירור שנכלל בקדושה והוא ויגבה לבו בדרכי ה' וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] שצ"ל עיניו למטה ולבו למעלה. עינים הם בחי' חכמה כח מ"ה [מה] בחי' משה שהיה ענו מכל האדם בחינת בטול.

נמצא שיש בחינת המן שלאחר הבירור, שנכללת בקדושה; וזו היא "ויגבה לבו בדרכי ה'". וכמאמר חז"ל, עיניו של אדם צריכות להיות למטה ולבו למעלה. העיניים הן בחינת חכמה, כוח מ"ה, בחינתו של משה, שהיה ענו מכל האדם — בחינת ביטול.

37 ובחי' הלב צ"ל למעלה ששם יסוד האש והצמאון וטבע האש להגביה ולעלות למעלה. והאדם צ"ל כלול משניהם.

בחינת הלב צריכה להיות כלפי מעלה, שכן שם נמצא יסוד האש והצמאון, וטבעה של האש לעלות ולהתרומם. האדם צריך להיות מורכב משניהם.

כי אם לא יהיה בבחי' הגבהה כלל לא יערב לבו לגשת אל העבודה באמרו מי אנכי ומה עבודתי. לכך צריך לו הגבהת הלב בתשוקה והצמאון שבו.

שכן אם לא תהיה בו כלל בחינה של התרוממות, לבו לא יעז לגשת לעבודת ה', והוא יאמר: "מי אני ומה עבודתי?" לכן הוא זקוק להתרוממות הלב, לכמיהה ולצמאון שבו.

38 וגם בחי' עינים למטה להיות בחי' בטול ממש באוא"ס [באור אין סוף] ב"ה בהמשכת ח"ע [חכמה עילאה] כח מ"ה [מה] בעסק התורה דאורייתא מחכמה נפקת וכמ"ש ודברי אשר שמתו בפ"ך כו'.

וכן בחינת העיניים כלפי מטה — להיות בבחינת ביטול ממש לאור אין סוף, ברוך הוא, באמצעות המשכת חכמה עילאה, כוח מ"ה, בלימוד התורה, שהרי התורה יוצאת מחכמה; וכמו שכתוב: "ודברי אשר שמתו בפ"ך" וכו'.

וזהו ענין שהת"ח [שהתלמיד חכם / שהתלמידי חכמים] צריך להיות בו שמינית שבשמינית. כי הנה בבחי' חכמה יש ל"ב נתיבות החכמה וגם לב בגימטריא ל"ב וכללות שניהם עולה ס"ד.

וזהו ענין [ההוראה] שתלמיד חכם צריך שתהיה בו שמינית שבשמינית. שכן בבחינת חכמה יש שלושים ושניים נתיבות חכמה, וגם "לב" הוא שלושים ושתיים בגימטריה, ושניהם יחד עולים לשישים וארבע.

39 ושמנינת שבשמינית הוא חלק אי מס"ד והיינו הגבהת הלב המחובר אל מוח החכמה כי העיקר היא

החכמה המשכת בחי' הבטול

ושמינית שבשמינית היא חלק אחד משישים וארבעה; כלומר, הגבהת הלב המחוברת למוח החכמה. שהרי העיקר הוא החכמה, המשכת בחינת הביטול,

אלא שצריכה העלאה תחלה בבחינת הגבהת הלב כדי להמשיך אח"כ שאם אין העלאה אין המשכה.

אלא שתחילה נדרשת עלייה, בבחינת הגבהת הלב, כדי להמשיך לאחר מכן; שכן אם אין עלייה, אין המשכה.

40 והגבהה והעלאה זו הוא בחי' התנשאות דקדושה בחי' המן לאחר הבירור ומקורה ושרשה למעלה

באורות עליונים הם בחינת לבוש וסוס.

והגבהה ועלייה זו היא בחינת ההתנשאות שבקדושה, בחינת המן לאחר הבירור; ומקורה ושרשה למעלה, באורות העליונים, הם בחינת הלבוש והסוס.

כי הלבוש הוא ה' מלך גאות לבש בבחי' גאות והתנשאות. וסוס בגימטריא ב"פ [בי פעמים] ס"ג [שם ס"ג].

כי הלבוש הוא "ה' מלך גאות לבש" — בחינת גאות והתנשאות. וסוס בגימטריה פעמיים ס"ג.

משא"כ בחי' כתר מלכות הוא בחינת בעטרה שעטרה לו אמו דוקא שאין בזלעו"ז [בזה לעומת זה] בבחי'

המן בחי' זו כלל אלא היא בחי' בטול רצון ממש נעשה קודם לנשמע כו' וד"ל [ודי למבין]:

אבל בחינת כתר מלכות היא דוקא בחינת "בעטרה שעטרה לו אמו", שכן בצד שכנגד, בבחינת המן, אין בחינה זו כלל; אלא היא בחינת ביטול הרצון ממש, "נעשה" קודם ל"נשמע" וכו', וד"ל.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/torah-ohr/megillas-esther/1

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק